

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS DOM

Mål nr
3202-21

meddelad i Stockholm den 16 september 2022

KLAGANDE

Nordic Holistic Care AB, 556829-5413

Ombud: Advokat Johan Engborg och biträdande jurist Jacob Lindblom
Astra Advokater KB
Drottninggatan 98
111 60 Stockholm

MOTPART

Inspektionen för vård och omsorg
Box 45184
104 30 Stockholm

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Kammarrätten i Stockholms dom den 16 mars 2021 i mål nr 5998-20

SAKEN

Tillstånd att bedriva enskild verksamhet enligt socialtjänstlagen

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS AVGÖRANDE

Högsta förvaltningsdomstolen upphäver underinstansernas avgöranden och visar målet åter till Inspektionen för vård och omsorg för fortsatt handläggning.

BAKGRUND

1. Sedan den 1 januari 2019 krävs tillstånd från Inspektionen för vård och omsorg (IVO) för att yrkesmässigt bedriva hemtjänst. Tidigare fanns det inget krav på tillstånd för att bedriva sådan verksamhet. Det här målet gäller en ansökan om tillstånd från ett bolag, Nordic Holistic Care AB, som bedriver hemtjänst sedan 2012 men som nu har nekats tillstånd av IVO att fortsätta bedriva verksamheten. IVO har hänvisat till ekonomisk misskötsamhet genom att bolaget och dess företrädare inte har betalat skatter och avgifter i tid och inte heller lämnat in redovisningar och deklARATIONER i tid.
2. Det som lades bolaget och dess företrädare till last var följande. Bolaget hade i mars 2019 en restföring på skattekontot på drygt 25 000 kronor. I september 2017 respektive mars 2019 hade bolaget också restförda trängselskatter på några hundra kronor. Vidare upprättades årsredovisningen för räkenskapsåret 2018 för sent och bolaget fick därför betala en förseningsavgift. Bolaget fick också betala en förseningsavgift på grund av för sent inkommen mervärdesskatte- och arbetsgivardeklaration för redovisningsperioden september 2019. Även en av bolagets företrädare fick betala förseningsavgifter, på grund av för sent inlämnade inkomstdeklarationer avseende inkomståren 2015 och 2018.
3. Med hänvisning till det anförda gjorde IVO bedömningen att bolagets företrädare inte var lämpliga att företräda verksamheten och avtog ansökan.
4. Bolaget överklagade beslutet till Förvaltningsrätten i Stockholm som avtog överklagandet. Det gjorde även Kammarrätten i Stockholm, sedan bolaget hade överklagat förvaltningsrättens avgörande dit.

YRKANDEN M.M.

5. *Nordic Holistic Care AB* yrkar att bolaget ska beviljas tillstånd att bedriva hemtjänst och anför följande. Bolaget har alltsedan verksamheten startades anlitat externa konsulter för att sköta redovisning och löpande bokföring, att upprätta mervärdesskatte- och arbetsgivardeklarationer samt att ombesörja inbetalningar av skatter och avgifter. Det har inte riktats några anmärkningar mot bolaget förrän en ny redovisningsbyrå i mars 2018 tog över uppgifterna till följd av ett uppköp av den redovisningsbyrå som bolaget hade anlitat fram till dess. Bolaget hade inte några skäl att tro att den person på redovisningsbyrån som därefter skulle sköta bolagets angelägenheter underlät att fullgöra de skyldigheter som ålåg byrån enligt avtalet mellan bolaget och byrån. Byrån framhöll tvärtom löpande och vid avstämning med bolaget att uppdraget utfördes enligt avtalet. Det visade sig dock efter ett tag att den ansvariga personen hade misskött sina uppgifter. När bolaget väl fick den informationen sade bolaget upp avtalet med redovisningsbyrån och anlitade ett annat företag för att sköta den ekonomiska förvaltningen. I samråd med det företaget införde bolaget också nya rutiner för att säkerställa en korrekt hantering. Bolaget påtalar också att Skatteverket har befriat företrädaren från förseningsavgiften avseende inkomståret 2015.
6. *Inspektionen för vård och omsorg* anser att överklagandet ska avslås och anför följande. Företrädarna för bolaget brister i lämplighet. Det är företrädarna som bär ansvaret för den ekonomiska misskötsamheten. Bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska förhållanden i övrigt har inte kontrollerats på ett betryggande sätt.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET**Frågan i målet**

7. Frågan i målet är om tillstånd att bedriva hemtjänst kan beviljas trots att bolaget och dess företrädare vid flera tillfällen inte har fullgjort sina skyldigheter mot det allmänna.

Rättslig reglering m.m.

8. Enligt 7 kap. 1 § första stycket 6 socialtjänstlagen (2001:453) får ett bolag inte utan tillstånd av IVO yrkesmässigt bedriva hemtjänst.
9. I 2 § regleras förutsättningarna för att beviljas tillstånd. Av tredje stycket följer att företrädarna för ett bolag måste bedömas lämpliga för att tillstånd ska kunna beviljas och att vid lämplighetsbedömningen, såvitt nu är av intresse, ska beaktas viljan och förmågan att fullgöra sina skyldigheter mot det allmänna.

Högsta förvaltningsdomstolens bedömning

10. De brister som läggs bolaget och dess företrädare till last är enligt Högsta förvaltningsdomstolens mening sammantaget så allvarliga och ligger så nära i tiden att de typiskt sett utgör grund för att avslå en ansökan om tillstånd med stöd av 7 kap. 2 § tredje stycket socialtjänstlagen.
11. Frågan är om det i detta fall ändå finns skäl att inte avslå ansökan med stöd av den bestämmelsen. Det ska härvid göras en bedömning av om bristerna kan anses ursäktliga och om tillräckliga åtgärder har vidtagits för att säkerställa att bolaget inte hamnar i samma situation på nytt.

12. När tillståndskravet infördes 2019 hade bolaget bedrivit hemtjänst i sju år. Med något undantag har det inte påståtts att bolaget eller dess företrädare har gjort sig skyldig till någon ekonomisk misskötsamhet innan den av bolaget anlidade redovisningsbyrån köptes upp av en annan redovisningsbyrå i början av 2018. Merparten av de brister som har påtalats hänför sig alltså till en begränsad tidsperiod och är direkt kopplade till att den nya redovisningsbyrån misskötte sitt uppdrag.
13. Det är visserligen uppenbart att bolaget inte hade tillräckligt bra rutiner för att kunna kontrollera att det fullgjorde sina skyldigheter mot det allmänna. Samtidigt är det så att företrädarna för bolaget knappast hade anledning att tro att det plötsligt skulle uppstå problem i den ekonomiska förvaltningen. Bolaget har också uppgett att företrädarna för bolaget hade löpande kontakter med redovisningsbyrån utan att få indikationer på att något var fel. Det saknas anledning att ifrågasätta den uppgiften. Bristerna får därmed bedömas vara ursäktliga.
14. Frågan är då om bolaget har vidtagit tillräckliga åtgärder för att säkerställa att det inte hamnar i samma situation på nytt.
15. När bolaget fick kännedom om bristerna vidtog det omgående åtgärder för att komma till rätta med problemen. Bolaget anlidade en ny redovisningsbyrå och införde i samarbete med den och bolagets revisorer nya riktlinjer och rutiner för att undvika liknande problem i framtiden. De nya rutinerna innefattar månatliga avstämningar med redovisningsbyrån. I rutinerna anges också att styrelsen ska ansvara för att skatter betalas i tid och kontrollera att redovisningsbyrån sköter sina åtaganden. Dessa åtgärder får enligt Högsta förvaltningsdomstolen anses ägnade att säkerställa att sådan misskötsamhet som lagts bolaget och dess företrädare till last inte uppkommer på nytt.

16. Med hänvisning till det anförda finner Högsta förvaltningsdomstolen att det som har framkommit i målet inte är tillräckligt för att ifrågasätta företrädarnas vilja och förmåga att fullgöra sina skyldigheter mot det allmänna. Något annat skäl att ifrågasätta företrädarnas lämplighet har inte gjorts gällande. Det har således inte funnits tillräckliga skäl för att avslå ansökan med stöd av 7 kap. 2 § tredje stycket socialtjänstlagen.

17. Underinstansernas avgöranden ska upphävas och målet visas åter till IVO för prövning av övriga förutsättningar för att få tillstånd att bedriva hemtjänst.

I avgörandet har deltagit justitieråden Helena Jäderblom, Thomas Bull, Ulrik von Essen, Marie Jönsson och Magnus Medin.

Föredragande har varit justitiesekreteraren Anna Ekman.